

Een gesprek met de nieuwe vrederechter van het kanton Eeklo

| door mr. Ingeborg Vereecken en mr. Tine Bricout

Gerd Leyns had zijn toekomst anders voorzien. Twee jaar geleden, in oktober 2022,

vierde hij op LinkedIn zijn twintigjarige jubileum aan de balie met een gepassioneerde post.

Er bleek toewijding uit aan het beroep van advocaat, doorspekt met reflecties over de schoonheid van het vak,

en de auteur maakte expressis verbis de overtuiging kenbaar dat hij nog jaren zou doorgaan:

“We gaan nog wat verder werken... Nog eens een jaar of twintig, of zo?”

Het is anders uitgedraaid. Begin 2024 stapte hij over naar de magistratuur.

De nieuwe vrederechter van het kanton Eeklo vertelt over de overgang van het complexe, hectische leven van de balie naar de veeleisende wereld van het vrederecht. Het is pittig, vertelt hij onomwonden, en “zeker geen Club Med.”

Een zwaar kanton

De werklast in Eeklo is inderdaad stevig. *“Wij behandelen circa veertienhonderd bewindvoeringen. Dat is behoorlijk meer dan het gemiddelde.”*

Daarbij komt nog een unieke logistieke puzzel: een deel van zijn griffie (de bewindvoeringen) zit in Gent, terwijl hij tussen zijn bureaus in Gent en Eeklo pendelt, met stapels dossiers en een zorgvuldige planning. *“Woensdag is voor de bewindvoeringen, donderdag openbare zittingen en plaatsopnemingen,”* vertelt hij.

Het lukt hem wel om dat organisatorisch rond te krijgen. *“Als advocaat behandelde ik best wat zware dossiers, ook in de letterlijke zin van het woord, waardoor ik al de gewoonte had om ‘met pakken te sleuren’. Maar het vraagt wel denkwerk: moeten er dossiers mee, en wie pakt ze mee?”*

Hij bevestigt dat hij voldoende ondersteuning krijgt, dankzij inspanningen van de rechterlijke organisatie. *“Dat was een belangrijke factor bij de keuze om de griffie over meerdere locaties te verspreiden,”* legt hij uit. *“Als advocaat zie je dat niet altijd, maar de personeelsbezetting binnen justitie is voortdurend in beweging. Flexibiliteit en multifunctionaliteit zijn noodzakelijk, vooral omdat een ‘volledige’ bezetting voor justitie tegenwoordig rond de 70% bedraagt.”*

Dit jaar was dan nog extra zwaar, omdat hij als vrederechter ook verantwoordelijk was voor de organisatie van verkiezingen in zijn kanton – en niet één maar twee keer (al kreeg hij wel de zeer gewaardeerde hulp van zijn plaatsvervangende vrederechters).

Heruitvinden

Zijn overstap naar de magistratuur was geen impulsieve keuze, en kwam niet meteen na het magistratenexamen. Tijdens de coronaperiode besloot hij deel te nemen aan het examen, niet met de intentie om te postuleren, maar om zichzelf te testen. *“Ik wilde gewoon zien waar ik stond in mijn vakgebied, zonder de bedoeling om naar de magistratuur te gaan,”* legt hij uit.

Toen hij vervolgens door verschillende rechtbanken benaderd werd, veranderde dat nog niets aan zijn overtuiging. De wens om écht iets nieuws te doen ontstond pas later, toen het gevoel sterker werd dat er – in de chaos van een hectische kantoorpraktijk – routine was ontstaan. *“Ook al was elke dag verre van hetzelfde, toch ging het in die variatie op elkaar lijken,”* vertelt hij. *“Er kwam ook een veelheid aan andere zaken bij kijken – verlofregelingen, software, planning... Ik deed dat op zich graag, en ik denk ook dat ik dat best wel goed deed. Maar uiteindelijk stelde ik me wel de vraag: ben ik nu advocaat geworden om dit te doen? En de afwisseling zag ik er op den duur ook niet meer in.”*

“*Het moest voldoende anders zijn*”

Interview

Voor hem moest de nieuwe stap iets echt anders brengen, voldoende los van wat voordien kwam. Daarom koos hij bewust niet voor die rechtbanken waar hij bv. terug fiscale zaken zou behandelen, of verder zou gaan in het sociaalezekerheidsrecht. Uiteindelijk waren het de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van het vredegericht die hem wisten te overtuigen. “Na zoveel jaar als advocaat met een eigen kantoor, ben ik niet zeker of ik nog goed in een groot korps zou passen. Nu zit ik ergens tussen beide werelden in, zelfstandig maar toch verbonden.”

Met warmte spreekt hij over zijn team en de andere vrederechters met wie hij regelmatig overlegt. Twee vrederechters zijn, net als hijzelf, nieuw in de functie en bieden een klankbord – maar ook de andere vrederechters zijn ‘zeer ontvankelijk’ voor vragen.

Het recht komt met de motor

De lezers moeten zich ook geen zorgen maken: Gerd Leyns is niet wezenlijk veranderd.

Hij verschijnt in elk geval nog altijd met de motor, in tenue. Ook nu, als vrederechter, blijft dat zijn handelsmerk, net zoals aan de balie. “De meeste mensen vinden dat sympathiek,” vertelt hij met een glimlach. “Het breekt het ijs en geeft hen het gevoel dat ik iemand ben tegen wie ze gerust hun verhaal kunnen doen.”

Daarnaast laat Leyns zich opmerken door zijn grondige voorbereiding, iets wat hij als essentieel beschouwt. “Ik krijg soms opmerkingen dat ik goed voorbereid ben,” vertelt hij. “Wel, ik ga u zeggen: dat is volstrekt noodzakelijk. Zonder heb je weinig aan je zitting. Vergeet niet dat er al snel een veertigtal zaken de revue passeren, en dat je in elke zaak moet kunnen volgen én noteren wat er verteld wordt.”

Reflecties op de advocatuur

Zijn vroegere beroep als advocaat laat hem niet los, en zijn blik op de advocatuur blijft betrokken. “Ik ben nog niet vergeten wat het is om advocaat te zijn,” zegt hij. “Ik weet dat advocaten hard moeten werken en vaak onder grote druk staan. Maar ik zie nu zaken passeren waarvan ik denk: hier had de advocaat misschien nog meer kunnen betekenen. Soms lijkt het alsof de advocaat er niet in slaagt de cliënt te overstijgen.”

Hij benadrukt het belang van kritisch blijven nadenken over de rol van de advocaat. “De advocatuur moet zich misschien wel wat beraden over de toekomst. Procederen mag niet de enige weg zijn. En indien toch, moet je als advocaat durven selecteren en een heldere argumentatie opbouwen. Dat hoeft geen ‘50 pagina’s’ te zijn om goed te zijn.”

Zijn advies aan oud-confraters is om duidelijk te zijn naar cliënten toe en te durven aangeven wanneer een zaak weinig kans van slagen heeft. “Ik ben altijd eerlijk geweest met mijn cliënten, en ben niet gevolgd wanneer ik er niet in geloofde,” vertelt hij. “Al had ik daar ook wel de ruimte voor, met een druk kantoor. Maar zo zou het altijd moeten zijn, bij elke advocaat.”

Een spiegel van de maatschappij

Vanuit zijn functie heeft hij nu zicht op de kwetsbare kanten van de samenleving, en dat maakt indruk.

“Als advocaat dacht ik vroeger dat ik een goed beeld had op de samenleving. Maar als vrederechter zie je nog meer,” vertelt hij. “Je ziet mensen en families passeren en begrijpt: wij zijn niet de norm.”

Hij voelt dat het essentieel is om die mensen mee te nemen in het verhaal. “Ik zie veel mensen die het gevoel hebben zich niet te herkennen, ook in wie er voor hen staat op de rechtbank.”

Wij noteren alvast dat de vrederechter van Eeklo niet alleen recht spreekt, maar ook wil luisteren.